

Úvěry

Úvěr – půjčka, dluh. Poskytnutí peněžní částky na určitou dobu za odměnu – úrok.

Úvěry dělené podle doby, na kterou se úvěr poskytuje

- a) *krátkodobé bankovní úvěry* – doba splatnosti nepřesahuje jeden rok
- *kontokorentní úvěr* – dohoda mezi bankou a klientem, ve které banka poskytuje klientovi úvěr v pohyblivé výšce na jeho běžném účtu.
 - *směnečné úvěry*
 - *eskontní úvěr* – banka nakupuje od klienta směnky před jejich dobou splatnosti, používá nominální hodnotu směnky a odečítá si z ní diskont (úrok)
 - *akceptační úvěr (banka půjčuje svému klientovi dobré jméno)*– klient vypíše na banku směnku a banka se zavazuje splatit obsah směnky při splatnosti směnky.
 - *ramboursní úvěr* – je akceptační úvěr přizpůsobený operacím v zahraničním obchodě (akceptaci směnky provádí obvykle ramboursní banka v třetí zemi odlišné jak od země dovozce, tak od země vývozce)
 - *avalový úvěr* – banka vystupuje v úloze ručitele, ručí za splnění závazku dlužníka vůči třetí osobě
 - *lombardní úvěr* – banka ho poskytuje na základě záložního práva na movitý majetek nebo na právo. Je kryt zástavou cenných papírů, drahých kovů, pohledávek, vkladních knížek, práva (autorská práva, životní pojistky...) a nebo některých druhů zboží. Je poskytován ve výši části zástavy – např. 75%.
 - *revolvingový úvěr* – úvěr, který je neustále obnovovaný, tj. kontinuálně splácený a doplňovaný
- b) *Střednědobé úvěrové operace* – mají splatnost kratší než 5 let
- *spotřební úvěry* – půjčky fyzickým osobám na financování jejich nepodnikových potřeb, slouží k nákupu spotřebního zboží, k financování různých služeb a mohou sloužit k nákupu a rekonstrukci nemovitostí.
 - *provozní a investiční úvěry* – poskytují se podnikatelské sféře na krytí potřeb souvisejících s podnikatelskou činností.
- c) *Dlouhodobé úvěrové operace* – splatnost od 5 do 30 let.
- *emisní půjčka* – klient vydá dluhopisy (cenné papíry obsahující závazek klienta k určitému plnění po uplynutí určité doby). Banka poskytuje služby spojené s emisí cenných papírů a s jejich následujícím prodejem.
 - *půjčka na úvěrový úpis* – není cenný papír a proto nemůže být předmětem obchodování na kapitálovém trhu.
 - *hypotéční úvěr* – financování investic a nemovitostí

Způsoby umořování

- úvěr je splatný najednou včetně úroků za určitou dobu – užívá se při krátké době splatnosti.
- umořování úvěru se provádí od začátku pravidelnými platbami:
 - tyto platby mohou být stále stejné – konstantní anuita

- jejich výše není stejná – v tomto případě je většinou stejná částka, která snižuje úvěr – úmor- konstantní úmor.

Umořovací plán

- přehled výše splátek úvěru včetně úroků z hlediska jejich časového rozložení.

Obsahuje

- výši splátky
- výši úmoru dluhu
- výši úroku z dluhu
- stav dluhu po odečtení úmoru (zbývající dlužnou částku)

Slouží

- k výpočtu a přehledu o výši jednotlivých plateb (úrok, úmor, anuita) v průběhu splácení úvěru,
- k odlišení úmoru a úroku za účelem správného zaúčtování (úmory se platí ze zisku a úroky se zahrnují do nákladů),
- ke zjištění stavu dosud nesplaceného úvěru z hlediska výpočtu úrokové platby např. při prodlení ve splácení.

Mohou se lišit

- způsobem úročení (dekurzivní, anticipativní),
- obdobím splátek (stejná nebo odlišná od úrokového období).

Splácení úvěru stejnými splátkami (konstantní anuita)

- část platby jde na úmor a část na zaplacení úroku.
- Daný dluh D má být splacen i s úroky n stejnými splátkami a splatnými vždy koncem úrokového období při neměnné roční sazbě i .

Platí

$$D = a \cdot \frac{1 - v^n}{i},$$

kde

- D počáteční hodnota úvěru
- a anuita (pravidelná stále stejná platba)
- v diskontní faktor
- i roční úroková sazba.

Anuita a

$$a = D \cdot \frac{i}{1 - v^n},$$

kde podíl

$$\frac{i}{1 - v^n}$$

se nazývá **umořovatel**.

Sestavení umořovacího plánu

D_0 současná hodnota všech anuit, tj. $D_0 = a \cdot \frac{1-v^n}{i}$.

První splátka $a = U_1 + M_1$,

kde

$U_1 = D_0 \cdot i = a \cdot (1-v^n)$ úrok,

$M_1 = a - U_1 = a - a \cdot (1-v^n)$ úmor

.

.

.

Po zaplacení r splátek je zbytek dluhu D_r a platí

$U_{r+1} = D_r \cdot i$ a $M_{r+1} = a - D_r \cdot i$, kde

U_{r+1} úrok v období $r+1$

M_{r+1} úmor v období $r+1$

D_r zůstatek úvěru v r -tém období

Umořovací plán

období	anuita	úrok	úmor	Zůstatek úvěru
0				D_0
1	a	$a \cdot (1-v^n)$	$a \cdot v^n$	$D_1 = D_0 - a \cdot v^n$
2	a	$a \cdot (1-v^{n-1})$	$a \cdot v^{n-1}$	$D_2 = D_1 - a \cdot v^{n-1}$
.	.	.	.	
r	a	$a \cdot (1-v^{n-(r-1)})$	$a \cdot v^{n-(r-1)}$	
$r+1$	a	$a \cdot (1-v^{n-r})$	$a \cdot v^{n-r}$	
.	.	.	.	
$n-1$	a	$a \cdot (1-v^2)$	$a \cdot v^2$	
n	a	$a \cdot (1-v)$	$a \cdot v$	
	$n \cdot a$	$n \cdot a - a$	D_0	

Určení počtu předem daných konstantních anuit a poslední splátky

- doba splatnosti n není celé číslo, $n = n_0 + 1$

- n_0 krát splácíme anuitu a a jednou splátku ve výši b

Počáteční hodnota úvěru

$$D = a \cdot \frac{1-v^{n_0}}{i} + b \cdot v^{n_0+1}$$

Úmor úvěru nestejnými splátkami

Úmor úvěru stejnými (konstantními) úmory

- n splátek
- splátky splatné koncem úrokového období
- neměnná roční úroková sazba i
- každá splátka se skládá z konstantní části úvěru – úmoru D/n + *proměnlivý úrok*

Úmor úvěru nestejnými úmory

- nestejně splátky
- nestejný úmor